

DEGREE CURRICULUM

CULTURAL HERITAGE: INTERVENTION AND MANAGEMENT

Coordination: PANOSA DOMINGO, MARIA ISABEL

Academic year 2020-21

Subject's general information

Subject name	CULTURAL HERITAGE: INTERVENTION AND MANAGEMENT			
Code	100083			
Semester	2nd Q(SEMESTER) CONTINUED EVALUATION			
Typology	Degree	Course	Character	Modality
	Bachelor's Degree in History	4	COMPULSORY	Attendance-based
Course number of credits (ECTS)	6			
Type of activity, credits, and groups	Activity type	PRACAMP	PRAULA	TEORIA
	Number of credits	0.6	2.4	3
	Number of groups	1	1	1
Coordination	PANOSA DOMINGO, MARIA ISABEL			
Department	HISTORY			
Teaching load distribution between lectures and independent student work	5 hours field work 34,5 hours of synchronous virtual masterly lessons 20,5 hours of non-synchronous virtual lessons 90 hours of independent student work			
Important information on data processing	Consult this link for more information.			
Language	Catalan, spanish			
Distribution of credits	3 theoretical credits 3 practical credits			

Teaching staff	E-mail addresses	Credits taught by teacher	Office and hour of attention
PANOSA DOMINGO, MARIA ISABEL	mariaisabel.panosa@udl.cat	6	

Subject's extra information

This course is expected to educate the students about the different ways of intervention in cultural heritage from all the existing aspects: ethnologic, historical and archaeological, underwater, documental, digital... In short, about the immovable, moveable and intangible properties, according to the current legislation.

The different categories will be defined and there will be information about competences, actions and funding possibilities from the local, national and international agents responsible of looking after the protection of all this heritage.

The final goal is that the students have to be able to make a project of their own of a heritage intervention in any of its modalities in the territorial or historical area of their preference. The students of the Archeology mention must draft an intervention project on the archaeological heritage. It is also intended that students work in a collaborative group to analyze a museum institution and propose an innovation.

The lectures will be accompanied by a significant audio-visual and web support about cultural projects and websites belonging to institutions dedicated to cultural heritage and museums.

Both projects will be presented and discussed in class in order to participate collectively and discuss results.

Learning objectives

See the section on competences.

Competences

Competences	Educational Goals
Acquire the abilities and knowledge needed to manage and intervene on the heritage in any of its aspects and territorial range.	(O.1) Theory education on the different kind of heritage, defined in the current legislation, the existing mechanisms of protection and the funding resources to develop projects of intervention.
Know how to apply the specific methodology used to design a viable project on heritage intervention.	(O.2) Analyse different cases of cultural projects, national and international, of heritage intervention; apply the TIC for the design of a unprecedented project.

Subject contents

I.-The concept of *heritage*

- I.1.- Cultural heritage and / or historical heritage
- I.2.- Natural heritage and cultural landscapes

II.-Types of cultural heritage

- II.1.- Archaeological and palaeontological heritage
 - Architectural heritage
 - Underwater heritage
 - Movable heritage
- II.2.- Ethnological heritage
- II.3.- Industrial heritage
- II.4.- Documentary heritage and bibliographic heritage
- II.5.- Digital heritage

III.- Museums

IV.- Agents involved in the management and protection of the Patrimony

- IV.1.- The UNESCO
- IV.2.- The Council of Europe
- IV.3.- The European Union
- IV.4.- The Government of Spain

IV.5.- The Government of Catalonia

IV.6.- The local Government

V.- Regulations regarding interventions and protection of the Patrimony

V.1.- International scope

V.2.- National scope

V.3.- Catalan scope

VI. Interventions on the cultural heritage

VI.1. Unmovable heritage. Archaeological and historical sites management

VI.2. Movable heritage. Museum management

VII.- Planning and design of intervention projects

VII.1.- Programs, master plans and projects: definition

VII.2.- Structure of an intervention project in the Heritage

VII.3.- Budgets, financing, and evaluation

VII.4.- Case Analysis

VII.4.1.- The World Heritage Inventory

VII.4.2.- The Culture 2020 Plan and the Leader + projects

VII.4.3.- Projects of sociocultural interest

VII.4.4.- Prospecting and / or excavation projects

VII.4.5.- Files for the cataloging of cultural assets

Methodology

ACTIVITY	CODIFICATION / DESCRIPTION / TYPOLOGY TPD	O*	G*	HP* HV*
Masterly lesson (M)	M / View "Contents"	O1 / O2	T	30
Seminars (S)	S.1 / Presentation and discussion of individual projects S.2 / Presentation and discussion of collaborative projects	O1 / O2	PA	9 3
Practices (P)	P1 / Departure to Tarragona: visit to museums and historical sites for case analysis on heritage intervention (Roman, Paleo-Christian and Medieval periods)	O1 / O2	PC	5
Projects (T)	T1 / Design of an intervention project (individual) T2 / Collaborative project on a museum: analysis and innovation proposal	O1 / O2	Ind Group	0 0
Tutoring (Tut)	Tut / Follow-up projects	O1 / O2	Ind	5
Others (AA)	AA/ Case analysis	O1 / O2	Ind	8
Evaluation (AV)	AV / See table on evaluation mechanisms			
TOTAL				60

O: Objective. T: theory group PC: field practice group. TA: classroom practices group. HP: classroom hours. HV: virtual hours (Synchronous or asynchronous). HNP: hours of independent student work.

According to the current restrictions deriving from pandemy, the masterly lessons, case analysis and project presentations will be held in virtual mode.

Development plan

The subject includes theoretical classes and discussions on Mondays and Tuesdays in the second semester from 11:30 am to 1:00 pm in virtual sessions, according to the restrictions in force motivated by the pandemy. One part of the course contents will be held in asynchronous not face-to-face mode.

CULTURAL HERITAGE: INTERVENTION AND MANAGE... 2020-21

In the same time slot individual project and collaborative project will be presented. The students of the Archeology mention must write an intervention project about the archaeological heritage. At the beginning of the course all presentations will be escheduled. Works must be delivered finished, in digital format (delivery date to be determined).

During one Wednesday (date to be agreed), one departure will be made: museums and historical sites of Tarragona.

Following readings are mandatory:

- Law 17/1990, de 2 de novembre, on Museums (DOGC núm. 1367, de 14.11.1990).

- Law 9/1993, of 30 September, on Catalan cultural heritage (DOGC No. 1807, of 10.11.1993).

- Decree 78/2002, of March 5, of the Regulation for the Protection of Archaeological and Paleontological Heritage (DOGC No. 3594, of 13.3.2002). Correction of errors in the DOGC no. 3915 of 1.7.2003).

All these readings are subject to evaluation.

Evaluation

Evaluation mechanisms	Codification / description-criteria / typology TPD	Observations	O*	Activity
Attendance and participation (At)	At: Attendance and participation to mastery lessons and tutoring sessions.		O.1	CM, Tut
Evaluation (TE)	Exam			
Report (R) / Projects (P)	P1: Writing of a viable project of intervenció on the heritage P2: Group writing of a project on heritage anlaysia a museum and proposing an innovation		O.1, O.2	T1 T2
Others (O)	O1: Oral presentation of individual project O2: Oral presentation of group project O3: Attendance to institutions visits O4: Participation in seminars		O.2	T1, S2 P1, P2 S1, S2
TOTAL				

O: Objective. %: percentage on the final grade.

The evaluation is continuous. Students who combine their studies with a full-time job have the right to request an alternative evaluation within 5 days of the beginning of the semester. For more information, send an email to academic@lletres.udl.cat or contact the Secretary of the Faculty of Arts.

The exam will be done in virtual session on last school day, that is on Tuesday the 1st of June 2021.

Bibliography

Book and book chapters of a general nature:

Ballart J. (1997), *El patrimoni històric i arqueològic: valor i uso*, Ariel, Barcelona.

Ballart J., Juan Tresserras, J. (2001), *La gestió del patrimoni cultural*, Ariel, Barcelona.

Bermúdez, A., Vianney M., Arbeloa J., Giralt A. (2004), *Intervención en el patrimonio cultural: Creación y gestión de proyectos*, Editorial Síntesis, Madrid.

Bonet L., Castañar X., Font J. (ed.) (2001), *Gestión de proyectos culturales. Análisis de casos*, Ariel, Barcelona.

Català, M. (ed) (2010), *Metodologia de recerca etnològica*. Materials d'etnologia de Catalunya, 3, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Barcelona.

Colombo A., Roselló D. (coords.) (2008), *Gestión cultural. Estudios de caso*. Ariel, Barcelona.

García Sanjuan L. (2005), *Introducción al Reconocimiento y Analisis Arqueológico del Territorio*, Ariel, Barcelona.

Institut de la Cuina Catalana (2011), *Corpus del Patrimoni culinari català*, La Magrana Ed., Barcelona.

Monterroso, J. M. (2001), *Protección y conservación del patrimonio. Principios teóricos*, Tórculo Edicions, Santiago de Compostela.

Nogué, J., Puigbert, L., Bretcha, G. (eds) (2009), *Ordenació i gestió del paisatge a Europa*. Plecs de Paisatge: Eines 2, Observatori del Paisatge, Olot.

Ordeix L., Santacana J. (1993), *El Patrimoni artístic i cultural*, Ed. GRAÓ, Barcelona.

Querol Mª A., Martínez Díaz B. (1996), *La gestión del Patrimonio Arqueológico en España*, Alianza Universidad Textos, Madrid.

Querol Mª A., (2010), *Manual de gestión del Patrimonio Cultural*, Akal, Madrid.

Roselló D. (2007). *Diseño y evaluación de proyectos culturales*. Ariel Patrimonio, Barcelona.

Rodríguez Temiño I. (2004), *Arqueología urbana en España*, Ariel Patrimonio, Barcelona.

Ruiz Osuna, Ana; Medina Quintana, Silvia; Pérez Naranjo, Leonor M. (2020): *Educación y divulgación del patrimonio arqueológico*. Ed. Comares, Granada.

Ventosa, V. J. (2001), *Desarrollo y evaluación de proyectos socioculturales*, Ed. CCS, Madrid.

Yáñez, A., Rodríguez, I. (2018), *El expoliar se va a acabar. Uso de detectores de metales y arqueología: sanciones administrativas y penales*, Tirant lo Blanch, València.

Monographs: case analysis

Aldomà 1., Llop C. (2007), *Segarra-Garrigues. Territori i paisatge*, Pagès Editors, Lleida.

Conesa, J. A. (1994), *El paisatge vegetal dels espais d'interés natural de Lleida: àrea meridional*, Institut d'Estudis Ilerdencs, Lleida.

DD. AA. (1990). *Catàleg de monuments i conjunts històric-artístics de Catalunya*, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, Barcelona.

DD. AA. (1995), *Autopistas i Arqueologia. Memòria de les excavacions en la prolongació de l'autopista A-19*, Autopista CESA i Generalitat de Catalunya.

DD. AA. (2001), *Colors de Terra. La vida i la mort en una aldea d'ara fa 4.000 anys*, Quaderns de Sala d'Arqueologia, 1, Institut d'Estudis Ilerdencs, Lleida.

DD. AA. (2002), *Recuperant el passat a la línia del Tren d'Alta Velocitat. L'assentament protohistòric, medieval i d'època moderna de El Vilot de Montagut (Alcarràs, Lleida)*, Pagès

Editors, Lleida. Demoule J. P. (dir.) (2004), *La France archéologique. Vingt ans d'aménagements et de découvertes*, Editions Hazan, Paris.

Juarez F., Badía C., Juarez P. (2000), *L'impacte del Tren d'Alta Velocitat sobre l'espai agrari de Lleida*, Generalitat de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Barcelona.

Nogué, Joan, Sala, Pere; Departament de Política Territorial i Obres Públiques (eds.) (2010), *Catàleg de paisatge. Les Terres de Lleida*, Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Barcelona. http://www.catpaisatge.net/cat/documentacio_coedi_1.php

Ruiz B. (coord.) (2009), *Dólmenes de Antequera. Tutela y valoración hoy*, Junta de Andalucía, Sevilla.

Ruiz de Arbulo J. (ed.) (2000), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, Documents d'Arqueologia Clàssica, 3, Tarragona.

Salvat, A. (2011), *La tàpia a Catalunya. Pervivència i desaparició. El testimoni dels últims tapiadors del Pla d'Urgell*, Estudis sobre el patrimoni etnològic de Catalunya, 2, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Barcelona. http://cultura.gencat.cat/web/contenut/cultura_popular/07_publicacions/coleccions/Documents/SD_Originals/sd_estudis_2_tot.pdf

Sesma J. (coord.) (2006), *Bajo el Camino. Arqueología y mineralogía en la autovía del Camino*, Autovía del Camino S.L. Ed., Pamplona.

Articles:

Asensio J. A. (1995), "Arquitectura de tierra y madera en la Protohistoria del Valle Medio del Ebro y su relación con el Mediterraneo", *Caesaraugusta*, 71, Zaragoza, 23-56.

Contreras J. (2003), "La recerca etnològica en el marc de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya", *Revista d'etnologia de Catalunya*, 22, 131-147. Publicació digital.

Criado F. (1999), "El desarrollo de tecnologías para la 'gestión del Patrimonio Arqueológico: hacia un modelo de evaluación de impacto arqueológico'", *Trabajos de Prehistoria*, 56, nº 1, 13-26.

DD. AA. (1988), "Dossier: Mètodes científics aplicats a la reconstrucció paleoambiental de la Prehistòria", *Cota Zero*, nº 4, Vic.

DD. AA. (2009), "Dossier: El Patrimoni immaterial a debate", *Patrimoni Cultural de Espanya*, nº 0, IPCE, 43-195. Publicació digital.

DD. AA. (2009), "Dossier: Conservar o destruir: la ley de Memoria Histórica", *Patrimoni Cultural de Espanya*, nº 1, IPCE, 40-233. Publicació digital.

DD. AA. (2014), "Dossier: El Patrimoni immaterial a debat", *Revista d'Etnologia de Catalunya*, nº 39, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals. Publicació digital.

Demoule J. P. (2004), « De l'archéologie de sauvetage a l'archéologie préventive. Aménager le territoire, préserver notre histoire », a Demoule J. P. (dir.), *La France archéologique. Vingt ans d'aménagements et de découvertes*, Editions Hazan, Paris, 8-21.

Doñate I. (2000), "La gestió dels espais naturals", *Medi Ambient, tecnologia i cultura*, 27, Generalitat de Catalunya, Publicació digital.

Esquerda, M., Gallart, J., Manresa, L. (2016), "Els fons d'oli de ginebre a les Garrigues". *Traces. X Trobada d'Estudiosos de les Garrigues*, (Arbeca, 24 octubre 2015), Ed. Fonoll, Juneda, 335-356.

Martínez B., Castillo A. (2007), "Archaeology preventive in Spain", a Bozóky-Ernvey, K. (Ed), *European preventive Archaeologie. Papers or the EPAC Meeting, Vinius 2004*, National Office of Cultural Heritage, Hungary -Council of Europe, 187 -208.

Querol Ma A., Martínez Díaz B. (1996), «El patrimonio arqueológico en la normativa internacional», a Ma A. QUEROL i T. CHAPA (Eds.), *Homenaje al Prot. Manuel Fernandez Miranda, Complutum Extra*, 6-11, Universidad Complutense de Madrid, pp. 295-306.

UNESCO (2009), "Patrimoine mondial d'Espagne", *Revue du Patrimoine Mondial*, 53, Ed. UNESCO. Ruiz Zapatero G. (1996), "La prospección de superficie en la arqueología española", *Cuadernos de Prehistoria y Arqueología Castellonense*, 17, 7-20.

Magazines and online publications

- *Monumentum* (ICOMOS)

<http://www.international.icomos.org/monumentum>

- *Bienes Culturales* (Instituto del Patrimonio Cultural de España)

<http://www.mcu.es/patrimonio/MC/BienesCulturales/index.html>

- *Patrimoni Cultural de Espanya* (Instituto del Patrimonio Cultural de España)

<http://www.mcu.es/patrimonio/MC/IPHE/Documentacion/Publicaciones/RevistasPCE.html> -e-rph. ---

- *Revista electrónica de Patrimonio Histórico* (Universidad de Granada)

<http://www.revistadepatrimoni.es/larevista.php>

- *Revista d'etnologia de Catalunya* (Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, Generalitat de Catalunya)

<http://www.raco.cat/index.php/revistaetnologia>

- *Revista Medi Ambient, tecnologia i cultura* (Departament de Medi Ambient Habitatge, Generalitat de Catalunya)

http://mediambient.gencat.net/cat/el_departament/revista/inici.isp

- ICOMOS (2001), *El patrimonio intangible y otros aspectos relativos a los itinerarios culturales*, Pamplona, 2001.

<http://www.esicomos.org/NuevacarpetainfobibliotecaSUMARIO.htm>

- Portal Iberoamericana de Gestión Cultural (2008), *Ficha para la presentación de Proyectos de Gestión Cultural. Proyecto Identidad digital: y tú ¿quién eres en Internet.?*

<http://www.gestioncultural.org/gc/es/pdf/proy-josomid.pdf>

Legislation

UNESCO

- Convención sobre la protección del patrimonio mundial, cultural y material. París, 23 de noviembre de 1972.

- Convenció sobre la protecció del patrimoni cultural subaquàtic. París, 2 de novembre de 2001.

- Convention concernant la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel (30ème anniversaire 1972-2002). Budapest, 24-29 de juny de 2002.

- Convención para la salvaguarda del Patrimonio Cultural Inmaterial. París, 17 de octubre de 2003.

- Réunion d'experts sur la participation des communautés à la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel: vers la mise en oeuvre de la Convention de 2003. Tokyo, 13-15 de mars de 2006.

Council of Europe

- Convention relative à la conservation de la vie sauvage et du milieu naturel de l'Europe. Berna, 19 de setembre de 1979.

- Convention pour la sauvegarde du patrimoine architectural de l'Europe. Granada, 3 de octubre de 1985.

- Convention européenne pour la protection du patrimoine archéologique (révisée). La Valette (Malta), 16-17 de enero de 1992.

- Convenio Europeo del Paisaje. Florencia, 20 de octubre de 2000.

- Evaluación intermedia de la aplicación del Plan de Acción Comunitario para la Biodiversidad. Bruselas, 16 de diciembre de 2008.

European Union

- Decisión n.º 1855/2006/CE del Parlamento Europeo y del Consejo de 12, de diciembre de 2006, por la que se establece el programa Cultura (2007-2013), (DOUE L 372/1, de 27.12.2006).

Spain

- Ley 16/1985, de 25 de junio, del Patrimonio Histórico Español (BOE núm. 155 de 29 de junio de 1985)

- Real Decreto 111/1986, de 10 de enero, de desarrollo parcial de la Ley 16/1985, de 25 de junio, del Patrimonio Histórico Español (BOE núm. 3815, de 28 de enero de 1986)

- Real Decreto 64/1994, de 21 de enero, por el que se modifica el R.D. 111/1986, de 10 de enero, de desarrollo parcial de la Ley 16/1985, de 25 de junio, del Patrimonio Histórico Español (BOE núm. 52, de 2 de marzo de 1986)

- Carta de Baños de la Encina para la conservación de la Arquitectura defensiva en España. Baños de la Encina (Jaén), 29 de septiembre de 2006.

- Ley 52/2007, de 26 de diciembre, por la que se reconocen y amplían derechos y se establecen medidas en favor de quienes padecieron persecución o violencia durante la guerra civil y la dictadura (BOE núm. 310 de 27 de diciembre de 2007)

Catalonia

- Decret 114/1988, de 7 d'abril, d'avaluació d'impacte ambiental (DOGC 1000, de 3.6.1988)

- Decret 15/1990, de 9 de gener, sobre les comissions de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura (DOGC núm. 1249, de 31 de gener de 1990)

- Llei 17/1990, de 2 de novembre, de museus (DOGC núm. 1367, de 14.11.1990)

- Decret 35/1992, de 10 de febrer, de desplegament parcial de la Llei 17/1990, de 2 de novembre, de museus (Registre de Museus) (DOGC núm. 1561, de 26.2.1992)

- Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme popular (DOGC núm. 1719, de 12.3.1993)

- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993)

- Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents (DOGC núm. 3437, de 24.7.2001)

- Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594, de 13.3.2002). Correcció d'errades en el DOGC núm. 3915, d'1.7.2003)

- Llei 12/2006, de 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient i de modificació de lleis anteriors (DOGC núm. 4690, de 3.8.2006)

- Llei 6/2009, de 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes (DOGC núm. 5374 de 7.5.20)

- Decret 271/2007, d'11 de desembre, de reestructuració del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació (DOGC núm. 5028 -13/12/2007)

- Decret 175/1994, sobre l'u per cent cultural (DOGC núm. 1927, de 29.7.1994)

- Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme (DOGC núm. 3600, de 21.3.2002)

- Decret 293/2003, de 18 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de carreteres (DOGC

TEACHING SUPPORT

Consultation webs

- UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural Organisation)

<http://www.unesco.org/>

<http://www.unescocat.org/ct/index.php>

- Council of Europe

<http://www.coe.int>

- European Union

<http://europa.eu/index.es.htm>

- Ministerio de Cultura

<http://www.mcu.es/>

- Instituto del Patrimonio Cultural de España

<http://www.mcu.es/patrimonio/MC/IPHE/PlanesNac/>

- ICOMOS: Internacional Council on monuments and Sites

<http://www.international.icomos.org/>

- Comité Español del Consejo Internacional de Monumentos y Sitios

<http://www.esicomos.org/>

- Generalitat de Catalunya

<http://www.gencat.cat/>

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Patrimoni/>

<http://www20.gencat.cat/portal/site/CulturaDepartament7>

Audiovisuals

- DVD: *Atapuerca. La Aventura de la Evolución*. Fundación Atapuerca.
- DVD: *El megalitismo y Andalucía*. Programa Regional "Leader +" de Andalucía, Acción Conjunta de Cooperación: "Megalitismo, 2008
- DVD: *Tierra de oficios*, Asociación Patrimonio Rural y Territorio, Programa Regional "Leader +" de Andalucía, Acción Conjunta de Cooperación: "El patrimonio de tu territorio", Andalucía, 2008.
- DVD: *El patrimonio troglodítico*, Programa Regional "Leader +" de Andalucía, Acción Conjunta de Cooperación: "El patrimonio troglodítico", 2008.
- DVD: *Un camp de batalla de la Guerra Civil al front del Segre: El Merengue i la Lleua del Biberó* (1938), Llocs de memòria amb història, nº 4, Servei d'Història, Documentació i Patrimoni, UdL, 2006.
- DVD: *La fortalesa ibèrica d'Arbeca, segles VIII i VII a.n.e.*, Grup d'Investigació Prehistòrica i Griho, Universitat de Lleida, 2005.
- DVD: *La senyora de les muntanyes*, Grup d'Investigació Prehistòrica (UdL), UAB i TV3, 2007.
- CD-ROM: *Atlas d'Arqueologia Urbana a Catalunya, voll, Granollers*, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, Barcelona, 2004.
- Video-web: *La convención sobre la protección del Patrimonio Cultural Subacuático de 2001*, UNESCO, 2001.
- Video: *Rastres sota l'aigua*, Documentals: Imatges d'Arqueologia subaquàtica, Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya i TV2.
- Video: *Corpus de pintures rupestres: àrea central i meridional*. Vol. II., Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, Barcelona, 1994.

Compulsory readings

- Llei 17/1990, de 2 de novembre, de museus (DOGC núm. 1367, de 14.11.1990).
- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993)
- Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594, de 13.3.2002). Correcció d'errades en el DOGC núm. 3915, d'1.7.2003)